

HVORDAN SKABER VI BÆRE- DYGTIG UDVIKLING FOR ALLE?

Det er lykkedes Kathrine Richardson, professor og leder af Københavns Universitets *Sustainability Science Centre*, at skrive en lille, stærk bog om det nok mest fundamentale problem i verden i dag, vores overforbrug af de naturlige ressourcer. Og det samtidig med alle sine mange hver som medlem af Klimarådet, „Planetary Boundaries“-projektet mv.

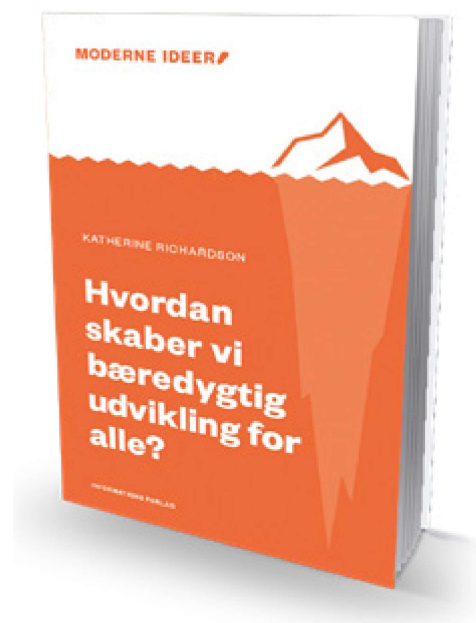
Bogen har en logisk, systematisk tilgang til forståelsen af de udfordringer menneskeheden står overfor og de nødvendige forandringer for at kommende, voksende generationer globalt kan overleve. Den bygger på videnskabelig indsigt i en lang række discipliner og føjer det sammen til et overskueligt helhedsbillede af tilstanden og hvad der skal til af alternativer.

Som hun skriver, har vi talt om bæredygtig udvikling siden 1987, men aldrig videnskabeligt været i stand til at definere hvad miljømæssig bæredygtighed er. I dag forstår vi, at det er „når menneskenes efterspørgsel på Jordens ressourcer holdes inden for udbud af samme“. Vores ressourceforbrug med tilhørende affaldsproduktion til jord, luft og vand og de katastrofale konsekvenser det har for klima, biodiversitet og økosystemer er hendes primære fokus i overensstemmelse med Verdensmålene, men andre mål omkring fattigdom, sult og menneskelig trivsel er lige så vigtige. Især ses indsatsen mod ulighed som det middel, der kan reducere det aktuelle „spændingsfelt“ mellem miljømæssige og sociale mål. Pointen er, at den hidtidigt gældende samfundsmæssige udviklingsmodel må forkastes. Den har bygget på en sektorbaseret superoptimering og må erstattes af indsigt i interaktionerne mellem sektorerne, „systemtænkning“. Det nytter f.eks. ikke noget fortsat at give billioner af dollars i støtte til brug af fossile brændsler samtidig med at man i Paris vedtager at begrænse den globale opvarmning fra fossile brændsler, eller at støtte landmænd, der dyrker sukkerroer samtidig med at man beskatter befolkningens sukkerforbrug. Bogen nævner det ikke, men gad vidst om ikke de af regeringen nedsatte „klimapartnerskaber“ netop er udtryk for denne sektortilgang, der ikke gør op med silotænkningen.

Bogen gennemgår de fire redskaber, som også Verdensmålene peger på, til opnåelse af målene: *Governance*, dvs. regulering ved lovgivning, aftaler og etablerede praksisser, *Økonomiske og finansielle praksisser*, herunder afgifter og støtte, investeringer mv., *Individuel og kollektiv adfærd*, f.eks. synet på ressourcer som flyrejser og kødspiseri som var det et økonomisk budget, og endelig *Videnskab og teknologisk udvikling*. Det sidste redskab er ifølge Richardson blevet voldsomt misbrugt som teknologiske „quick fix“ løsninger. Teknologi er vigtig, fordi den kan gøre vores anvendelse af de begrænsede ressourcer mere effektiv, men den kan ikke gøre noget ved selve begrænsningen i den samlede tilgængelighed af ressourcer. Teknologi kan ikke forny de ressourcer vi forbruger, den kan ikke skabe energi eller lave ny biodiversitet.

Der skal forandring til, der med anvendelse af de fire redskaber kan „opfylde samfundets udviklingsbehov med det mindst mulige træk på jordens ressourcer“. Som en alternativ tilgang, der bygger på „systemtænkning“, beskrives den afgørende globale transformation af fødevarer systemet. Den nuværende form for produktion og forbrug af fødevarer har kolossal betydning for forbruget af Jordens ressourcer, men er ikke alene forbundet med spild og fejlernæring, den er også enormt miljøbelastende. Landbruget beslaglægger kolossale landområder, heraf mest til husdyr eller husdyrfoder-produktion, det bruger omkring 70 pct. af muligt drikkevand for mennesker, det forurener med kemikalier og næsten en tredjedel af de menneskeskabte drivhusgasemissioner stammer fra fødevarerproduktionen.

Af Ole Busck, redaktionen

Katherine Richardson
Hvordan skaber vi bæredygtig
udvikling for alle?

81 sider
Vejl. pris 50 kr.
Informations forlag, 2019